

RENGØRING, FACILITY MANAGEMENT OG EJENDOMS- DRIFT OG KANTINE/CATERING ÅRSRAPPORT 2020

☺ **I første kvartal 2020 ramte COVID-19 Danmark med store omvæltninger til følge. Rammerne for dansk økonomi og erhvervsliv er blevet ændret fundamentalt. Og corona-krisen har medført alvorlige konsekvenser for virksomheder i servicebranchen, hvor vi ser et markant fald i efterspørgslen, der sætter både omsætning, indtjening og likviditet under pres.**

Det er vigtigt at bemærke, at årsrapporten 2020 bygger på data fra 2019. Derfor kan krisen ikke aflæses i årsrapporten 2020. Krisens hurtige indtog i foråret 2020 gør det klart, at rapportering af nøgletallene i denne årsrapport

repræsenterer en økonomisk virkelighed, som er usammenlignelig med den virkelighed, vi befinder os i netop nu.

Den mest friske indikator for, hvordan servicebranchen er ramt af corona-krisen, findes i en spørgeskemaundersøgelse foretaget i uge 14 2020 samt analyser foretaget i april 2020. Besvarelserne fra servicevirksomhederne er tilføjet som et særskilt afsnit i starten af denne årsrapport. Det er derfor ikke direkte udtryk for virksomhederne i SBA's situation, men en overordnet og meget tidlig indikator for krisens påvirkning af servicebranchen som helhed.

2	Forord	16	Lærlinge og elever hos SBA's medlemsvirksomheder
3	Servicebranchen og dansk økonomi er hårdt ramt af coronakrisen	18	Markant flere medarbejdere med udenlandsk oprindelse
8	Branchens økonomiske sundhedstilstand	19	Mangel på arbejdskraft er en voksende trussel i servicebranchen
10	Fremgang i branchens beskæftigelse	20	Hver tredje job i servicebranchen afhænger af eksport
12	Virksomheds- og medarbejdersammensætning	22	Om publikationen

FORORD

Med årsrapporten 2020 for rengøring, Facility Management og ejendomsdrift samt kantine/catering præsenterer DI Service et samlet overblik over de seneste års udvikling i branchen.

Denne rapport giver en statistisk tilbageblik på 2019, og den peger bl.a. på, at branchen har haft en pæn vækst i omsætning og beskæftigelse i de senere år, hvilket afspejles i branchens økonomiske nøgletal og økonomiske sundhedstilstand.

Det er dog vigtigt at understrege, at årsrapporten 2020 bygger på data fra 2019. Sundhedskrisen indtog i foråret 2020 gør det derfor klart, at rapportering af nøgletallene i denne årsrapport repræsenterer en økonomisk virkelighed, hvor konsekvenserne af COVID-19 endnu ikke havde sat sig i branchens virksomheder. Derfor kan krisen ikke aflæses i årsrapporten 2020. Det er først muligt at danne sig et indtryk af, hvordan servicebranchen konkret rammes, når årsrapporten for 2021 er klar.

Den mest friske indikator for, hvordan medlemmerne i DI Service er ramt af coronakrisen, findes i en spørgeskemaundersøgelse foretaget i uge 14 2020. Besvarelsene fra medlemmerne i DI Service er tilføjet som et særskilt afsnit indledningsvist af denne årsrapport. Disse besvarelser gengiver, hvordan et udsnit af servicebranchens virksomheder selv oplever, at de bliver ramt.

De efterfølgende afsnit vil kigge ind i perioden før coronakrisen.

Sammenlignet med resten af arbejdsmarkedet tilbyder virksomheder i SBA gode jobmuligheder for medarbejdere uden en erhvervsfaglig uddannelse og for personer med udenlandsk oprindelse. Flere virksomheder i branchen har inden for det seneste år ansat nytilkomne flygtninge på ordinære vilkår, i job med løntilskud, virksomhedspraktik eller i de nye IGU-forløb, som blev introduceret efter treparts-aftalen om integration i foråret 2016.

Delmålet i trepartsaftalen for 2019 var 9 pct. stigning, og ser man på tværs af alle brancher blev kun knapt 4 pct. stigning realiseret i 2019. Men ser man isoleret på SBA's medlemsvirksomheder, så indgik de 111 pct. flere aftaler i 2019 end i 2016.

Der er en flot udmærkelse for SBA's medlemsvirksomheder.

Afslutningsvist står det imidlertid klart, at coronakrisen kommer til at trække lange spor. Derfor skal der tages forbehold for, at servicebranchen med overvejende sandsynlighed vil opleve en nedgang i aktiviteten.

God læselyst!

København, maj 2020

Jakob Scharff
Branchedirektør,
DI Service

SERVICEBRANCHEN OG DANSK ØKONOMI ER HÅRDT RAMT AF CORONAKRISEN

COVID-19 ændrer fundamentalt rammerne for dansk økonomi.

Krisen har sat et alvorligt aftryk i virksomhederne indenfor den operationelle servicebranche. Et markant fald sætter både virksomhedernes omsætning, indtjening og likviditet under pres.

Krisens hurtige indtog i foråret 2020 gør det klart, at nøgletallene i denne årsrapport repræsenterer en økonomisk virkelighed, der ligger langt fra den, som vi kendte, før konsekvenserne af COVID-19 havde sat sig i servicebranchens virksomheder.

Denne årsrapport bygger på data fra 2019. I takt med coronakrisens fremtræden er det relevant og nødvendigt at tage et nærmere kig på den nuværende situation i april 2020 og virksomhedernes forventninger til fremtiden.

I den forbindelse er der to vigtige faktorer at have for øje.

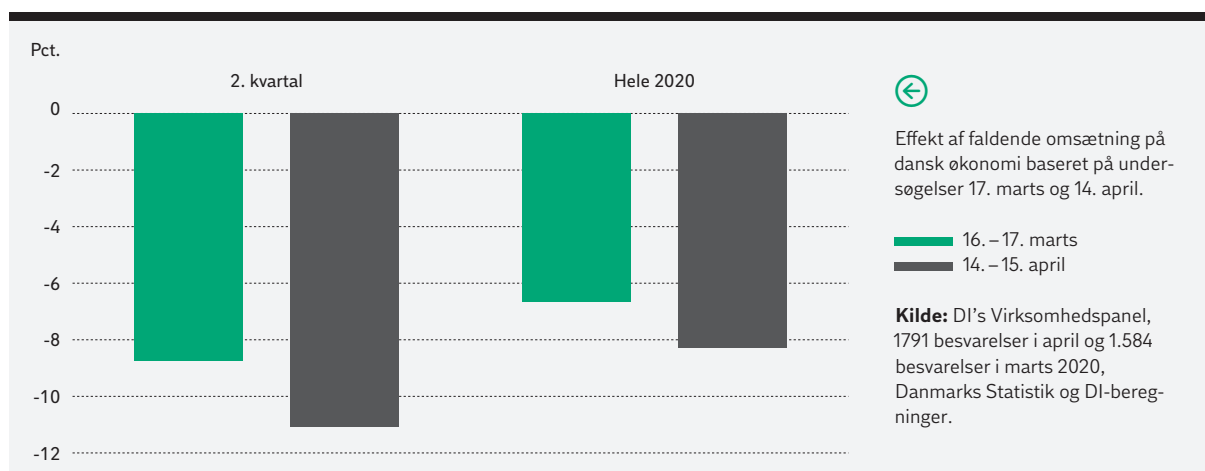
For det første tegner tallene kun et øjebliksbillede af, hvordan og i hvor høj grad virksomhederne i

servicebranchen er ramt af den nuværende coronakrise. Tallene ændrer sig næsten dagligt, og for mange virksomheder kan deres situation både ændre sig til det værre eller til det bedre i løbet af de næste par måneder.

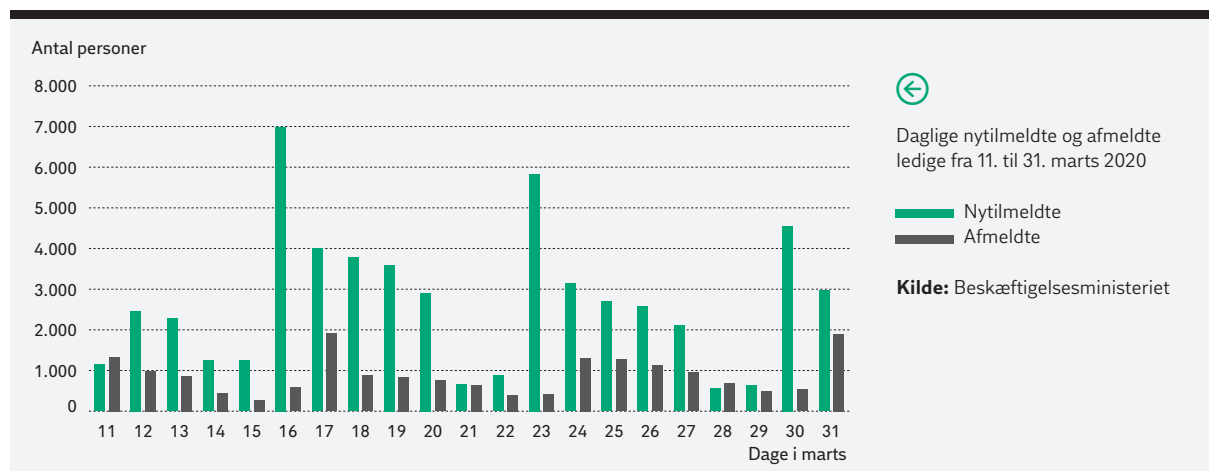
For det andet er det vigtigt at holde sig for øje, at krisen rammer servicebranchens forskellige delbrancher meget differentieret. Mange virksomheder oplever, at forskellige forretningsområder påvirkes på forskellige måder og i varierende grad.

Fælles for alle virksomheder er dog den dybe bekymring for betydningen af den recession, som allerede er begyndt. På baggrund af virksomhedernes forventninger estimerer DI-beregninger, at nedgangen i omsætningen for alle danske virksomheder koster dansk økonomi i alt 192 mia. kroner, hvilket svarer til et fald i BNP på ca. 8 pct. for hele året 2020. Til sammenligning var estimatet 155 mia. kr. og et fald på 7 pct., da virksomhederne blev spurgt tilbage i marts. Dette vidner om, at COVID-19's konsekvenser for virksomhederne i den næste tid kun bliver større.

Virksomhedernes nedgang i omsætning kan koste dansk økonomi over 190 mia. kr.

38.000 flere nytilmeldte ledige end afmeldte ledige i marts 2020

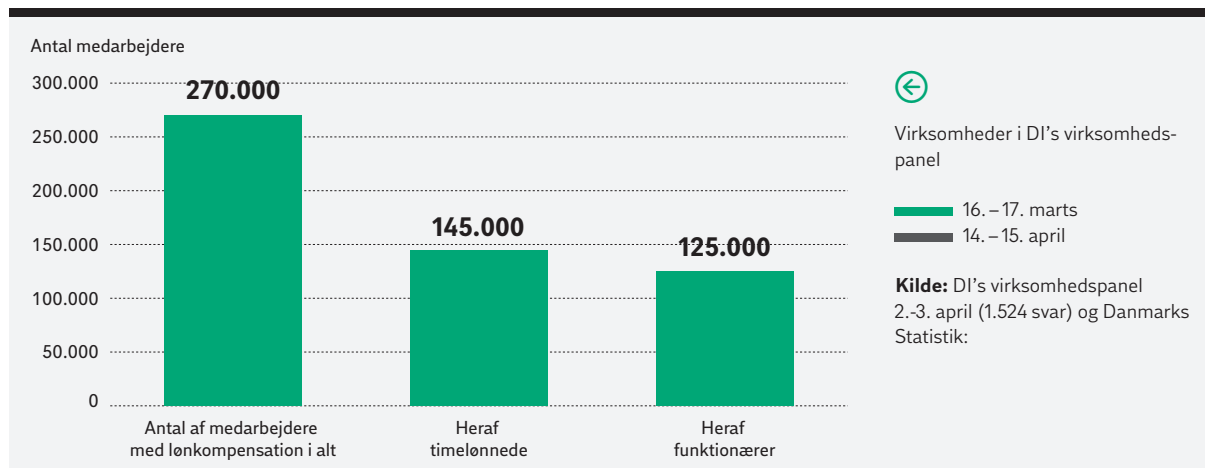
På baggrund af tal fra Beskæftigelsesministeriet har DI også påvist, at krisen allerede på nuværende tidspunkt har sat sig i ledighedsniveauet i en hidtil uset grad.

Indtil marts 2020 har værste måned for ledigheden været i april 2009, hvor den sæsonkorrigerede ledighed steg til 12.000.

Til sammenligning estimeres den sæsonkorrigerede ledighed i marts 2020 til at være steget med 18.000 fuldtidspersoner. Dette svarer til en stigning i ledighedsprocenten til 4,3 i marts mod 3,7 i februar.

For at kunne tegne et mere fyldestgørende billede af krisens påvirkning på det danske arbejdsmarked, er det dog nødvendigt at sammenholde ovenstående udvikling med virksomhedernes benyttelse af aftalen om lønkomensation for danske virksomheder.

Der er ansøgt om lønkompensation for i alt 270.000 medarbejdere

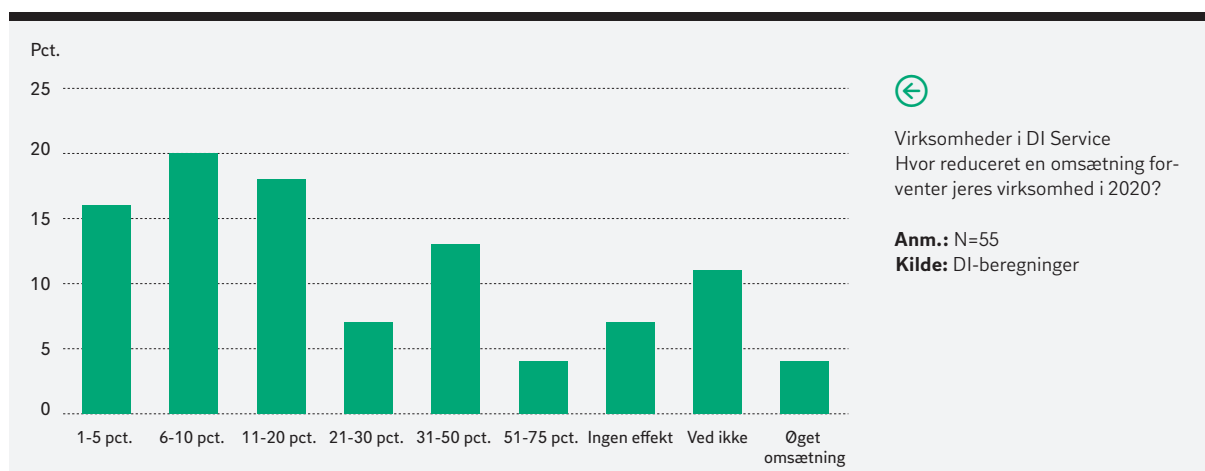

Ifølge DI-beregninger forventer virksomhederne at ansøge om lønkompensation for godt 270.000 medarbejdere. Ordningen vil dermed berøre 14 pct. af alle privatansatte medarbejdere i et eller andet omfang. Uden ordningen ville stigningen i ledigheden altså se endnu mere markant ud end på nuværende tidspunkt.

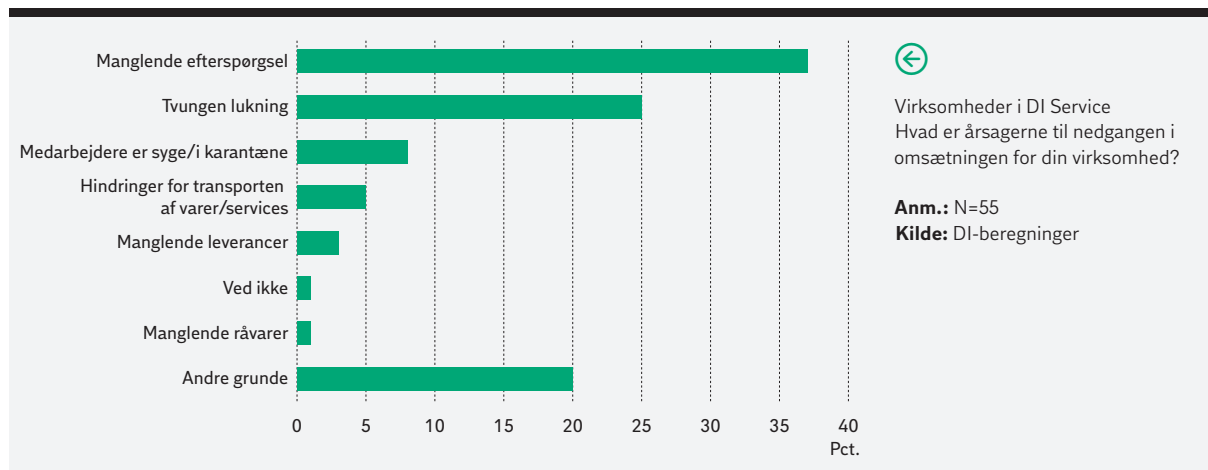
Tilsammen danner ovenstående nøgletal om BNP, ledigheden samt udviklingen i ansøgninger om lønkompensation rammen for mange af de hårde økonomiske realiteter, som virksomhederne står over for her og nu.

Kigger vi nærmere på virksomhederne i DI Service, så er bekymringen for recession allerede slået igennem.

42 pct. af virksomhederne i servicebranchen forventer et omsætningstab på 11 pct. eller derover i hele 2020

Stor mangel på efterspørgsel i servicebranchen som konsekvens af COVID-19

42 pct. af de adspurgte virksomheder i servicebranchen forventer et omsætningstab på 11 pct. eller derover for hele år 2020.

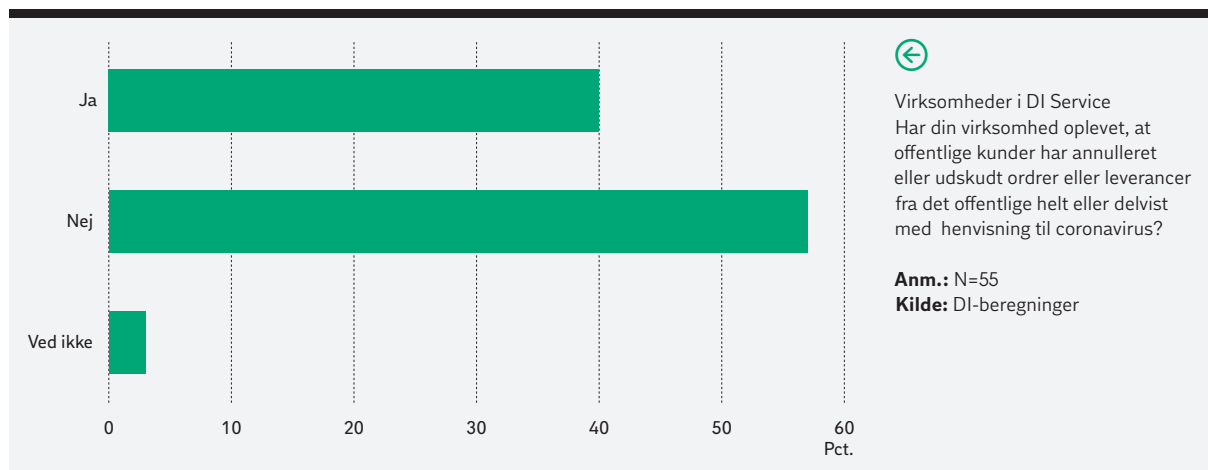
Dertil angiver ca. 13 pct. af de adspurgte virksomheder, at de forventer en reduceret omsætning på imellem 51–75 pct.

For over hver tredje servicevirksomhed skyldes de lave forventninger til omsætningen for hele året

2020 i høj grad den manglende efterspørgsel. Der til angiver hver fjerde virksomhed, at den tvungne lukning er årsagen til nedgangen i omsætningen.

I situation med en presset efterspørgsel er det afgørende for servicevirksomhederne, at de fortsat kan levere ydelser til de offentlige myndigheder, og at de offentlige myndigheder samtidig holder fast i allerede aftalte ordre og leverancer fra servicevirksomhederne.

40 pct. af virksomhederne har fået annulleret ordrer eller leverancer fra det offentlige med henvisning til coronavirus

Dog oplever hele 40 pct. af de virksomhederne i servicebranchen, der har en offentlig institution som kunde, at de offentlige kunder udskyder eller annullerer en ordre eller leverance med henvisning til coronavirus.

Der er altså ingen tvivl om, at krisen kradser og har sat et alvorligt aftryk i dansk økonomi og for virksomhederne i den operationelle servicebranche.

Dog er det værd at bemærke, at servicebranchen stadig står fast på deres prioriteter i en krisetid.

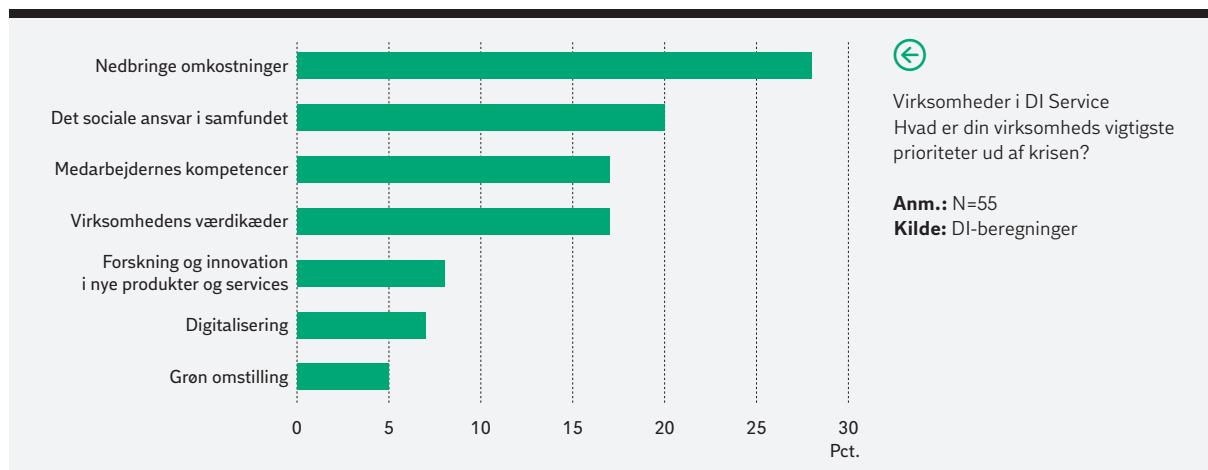
28 pct. af virksomhederne i DI Service angiver, at nedbringelsen af omkostningerne er den vigtigste prioritet ud af krisen. Dertil angiver 20 pct. af virk-

somhederne, at det sociale ansvar i samfundet er den vigtigste prioritet på vej ud af krisen.

Tallene indikerer – på trods af at mange af servicevirksomhederne er hårdt ramt på både omsætning, indtjening og manglende efterspørgsel samtidig med, at de kæmper med at nedbringe omkostninger – så vælger mange pressede servicevirksomheder stadig at holde deres sociale ansvar i samfundet for øje, når den enkelte virksomhed skal styre sig ud af krisen.

Dette vidner altså om, at servicevirksomhederne også i en krisetid står klar til at påtage sig deres del af samfundsansvaret.

Reducering af omkostninger og det sociale ansvar i samfundet er virksomhedernes vigtigste prioriteter ud af krisen

BRANCHENS ØKONOMISKE SUNDHEDSTILSTAND

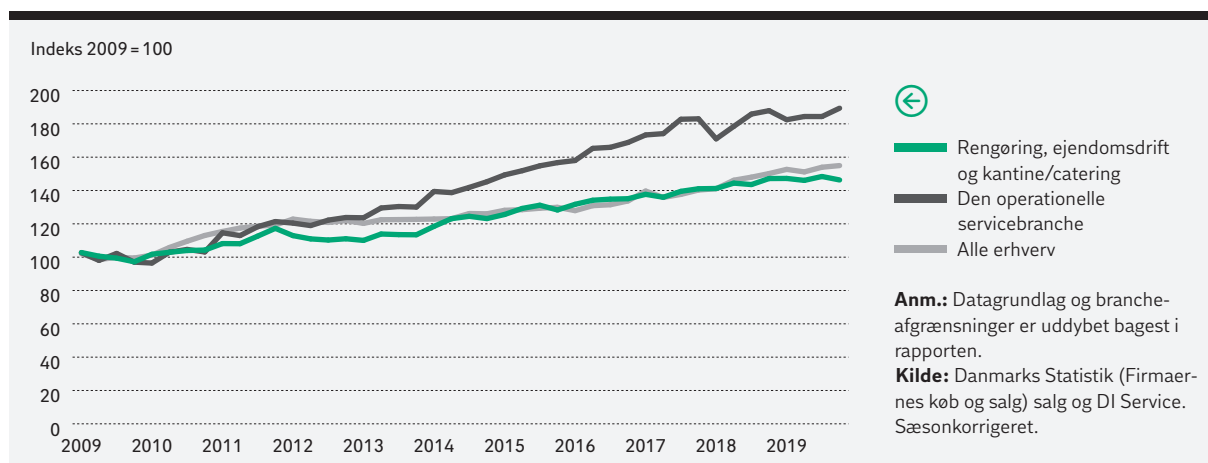
Rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering er tre nært beslægtede serviceområder. Mange, især større leverandører, har aktiviteter og udbyder services indenfor flere af de tre områder, ligesom flere kunder efterspørger ydelser indenfor flere af disse områder og ofte vælger samme leverandør til forskellige ydelser. Rengøring omfatter i denne rapport ud over en række egentlige rengørings-services også vinduespolering.

Facility Management er en fælles betegnelse for en række hjælpetjenester, der udføres på en kundes ejendom, og omfatter formidling af driftspersonale til for eksempel rengøring, affaldsbortskaffelse, vagt- og sikkerhedstjeneste og receptionsarbejde. I rapporten gengives dels samlede opgørelser for

områderne rengøring, Facility Management og ejendomsdrift samt kantine/catering, dels særskilte opgørelser for henholdsvis rengøring og FM (under ét) og kantine/catering. En præcis afgrænsning af brancheområderne findes bagest i rapporten.

Omsætningen er i perioden 2009–2019 steget med 46 pct. inden for brancheområdet rengøring og ejendomsdrift samt kantine/catering. Dette svarer til en gennemsnitlig vækst på 4,6 pct. om året i perioden. Dog er det værd at bemærke, at omsætningsniveauet inden for brancheområdet rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering i 2019 faldet med 0,85 pct. sammenlignet omsætningsniveauet for branchen i året 2018.

Stort set uændret omsætningsniveau inden for branchen

Sammenlignes omsætningen i mia. kr. fra 2009 til 2019 fordelt på hovedsegmenter inden for branchen tegner der sig et generelt billede af stigende vækst i omsætningen på tværs af alle brancher i DI Service ved at sammenligne omsætningsniveauet fordelt på branchens hovedsegmenter kan det aflæses, at omsætningsniveauet for den operationelle servicebranche og alle erhverv er steget mar-

kant med henholdsvis 89 pct. og 55 pct. i de seneste 10 år.

Dertil kan det også aflæses, at omsætningsniveauet er steget for både den operationelle servicebranche samt alle erhverv med henholdsvis 1,5 pct. og 4,8 pct. sammenlignet med foregående det år.

Omsætningsniveauet fordelt på hovedsegmenter

Omsætning i alle brancher, mia. kr.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Vækst 2009 – 2019 (pct.)
Vikarbranchen	7,1	6,8	7,6	8,2	9,5	11,5	12,6	13,5	13,0	13,1	12,7	78,2
Vagt- og sikkerhed	3,3	3,2	3,4	3,3	3,5	3,6	3,8	4,0	4,3	4,4	4,6	41,5
Rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering	22,6	23,3	25,2	25,1	25,5	27,7	29,1	30,3	31,3	32,6	33,2	47,1
– heraf rengøring	15,1	15,3	15,9	15,2	15,0	15,7	16,3	17,2	17,8	18,5	18,5	22,2
– heraf ejendomsdrift	1,9	2,2	2,7	2,9	3,2	4,1	4,5	4,3	4,8	5,2	5,7	193,3
– heraf kantine/catering	5,5	5,8	6,6	7,0	7,3	7,8	8,3	8,7	8,7	8,9	9,0	64,1
Pleje og omsorg	2,49	2,9	2,93	3,16	3,1	3,39	3,57	3,59	3,76	4,12	4,18	67,9
Erhvervsvaskerier	2,34	2,3	2,37	2,39	2,45	2,57	2,66	2,73	2,76	2,85	2,99	27,8
Anden operationel service	45,62	47,31	56,9	59,5	63,38	69,85	77,23	84,42	95,57	94,5	97,59	113,9
Operationel service i alt	83,4	85,8	98,4	101,7	107,4	118,6	128,9	138,5	150,7	151,5	155,3	86,2
Alle erhverv	2.992,9	3.219,3	3.524,9	3.647,3	3.653,6	3.730,4	3.862,1	3.924,3	4.142,9	4.384,3	4.586,7	53,3

 Anm.: Datagrundlag og brancheafgrænsninger er uddybet bagest i rapporten.

Kilde: Danmarks Statistik (beskæftigelsen for lønmodtagere) og DI Service.

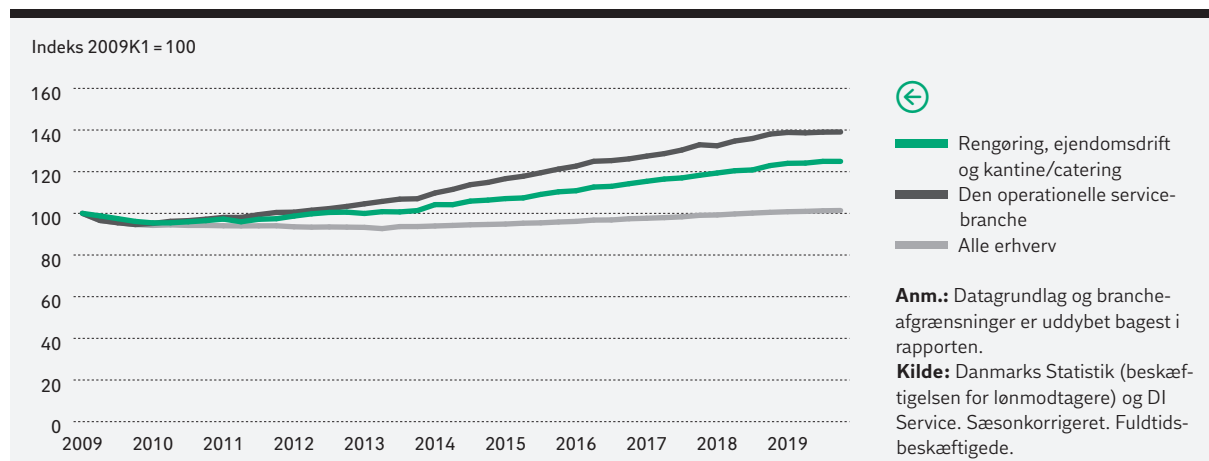
FREM GANG I BRANCHENS BESKÆFTIGELSE

Siden 2009 har der samlet set været en stigende fremgang på 28 pct. i lønmodtagerbeskæftigelsen for hele branchen rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering. Holdes brancheområderne adskilt kan det påvises, at der samlet set har været en stigende fremgang på 24 pct. i lønmodtagerbeskæftigelsen for rengøring/ejendomsdrift, imens der for kantine/catering har været en samlet fremgang i lønmodtagerbeskæftigelsen på 43 pct.

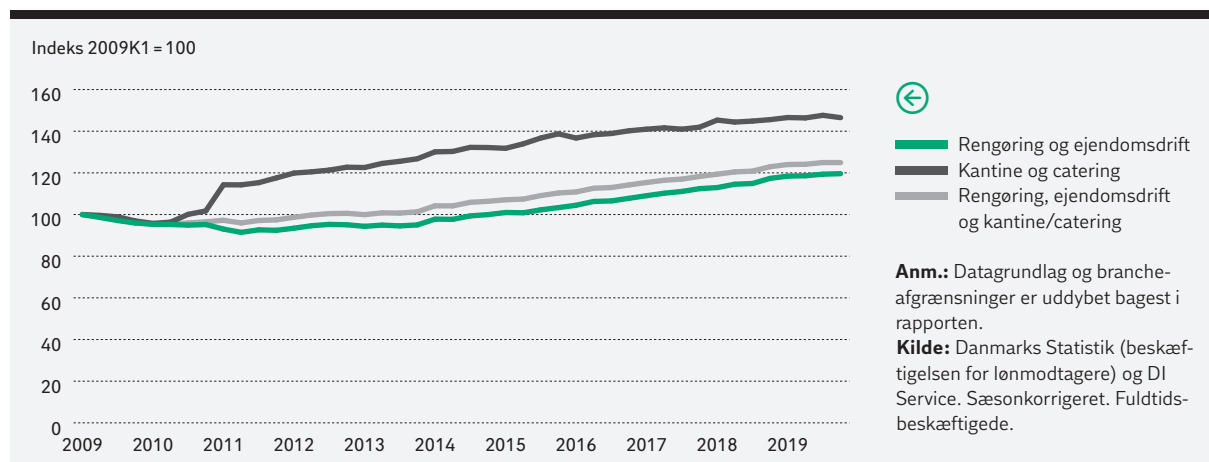
Den markante fremgang i branchens beskæftigelse er også markant, hvis den sammenlignes med beskæftigelsesfremgangen for den operationelle servicebranche og alle private erhverv.

Godt 41.300 fuldtidspersoner var i 2019 beskæftiget som lønmodtagere i private virksomheder på det samlede brancheområde for rengøring, facility management og ejendomsdrift samt kantine/catering. Hvor rengøring, facility management og ejendomsdrift udgjorde ca. tre fjerdedele af beskæftigelsen, så udgjorde kantine/catering den resterende fjerdel af de 41.300 beskæftigede på området. Den samlede andel af beskæftigede i branchen svarer til cirka 1,8 pct. af den samlede private lønmodtagerbeskæftigelse i 2019.

Beskæftigelse sammenlignet med den operationelle servicebranche og alle erhverv

Beskæftigelse fordelt på segmenter

Beskæftigelsen fordelt på hovedsegmenter

1.000 fuldtidspersoner	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Vækst 2009-2019 (pct.)
Vikarbranchen	13,8	13,2	14,1	14,6	16,7	18,9	20,7	22,5	22,6	23,1	23,4	69,4
Vagt- og sikkerhed	4,6	4,5	4,2	4,2	4,2	4,4	4,5	4,8	5,2	5,3	5,4	16,3
Rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering	32,5	31,8	32,2	33,1	33,4	34,9	36,0	37,4	38,7	40,1	41,3	26,9
– heraf rengøring og komb. serviceydelser	26,0	25,3	24,6	25,2	25,2	26,2	27,1	28,3	29,4	30,6	31,6	21,5
– heraf kantine og catering	6,5	6,5	7,6	8,0	8,2	8,6	8,9	9,1	9,3	9,5	9,7	48,5
Pleje og omsorg	13,5	14,0	15,8	16,4	17,5	18,7	19,9	21,3	22,7	25,7	26,8	99,0
Erhvervsvaskerier	2,7	2,6	2,6	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,9	7,2
Anden operationel service	44,3	44,8	45,1	46,7	47,9	50,3	53,3	55,2	57,8	59,0	60,3	36,1
Operationel service i alt	111,5	111,0	114,1	117,5	122,3	129,7	137,0	143,9	149,7	156,0	160,1	43,7
Alle erhverv	2.190,4	2.143,8	2.138,0	2.125,1	2.122,2	2.145,1	2.168,5	2.201,2	2.234,2	2.271,6	2.298,8	5,0

Anm.: Datagrundlag og brancheafgrænsninger er uddybet bagest i rapporten.

Kilde: Danmarks Statistik (beskæftigelsen for lønmodtagere) og DI Service.

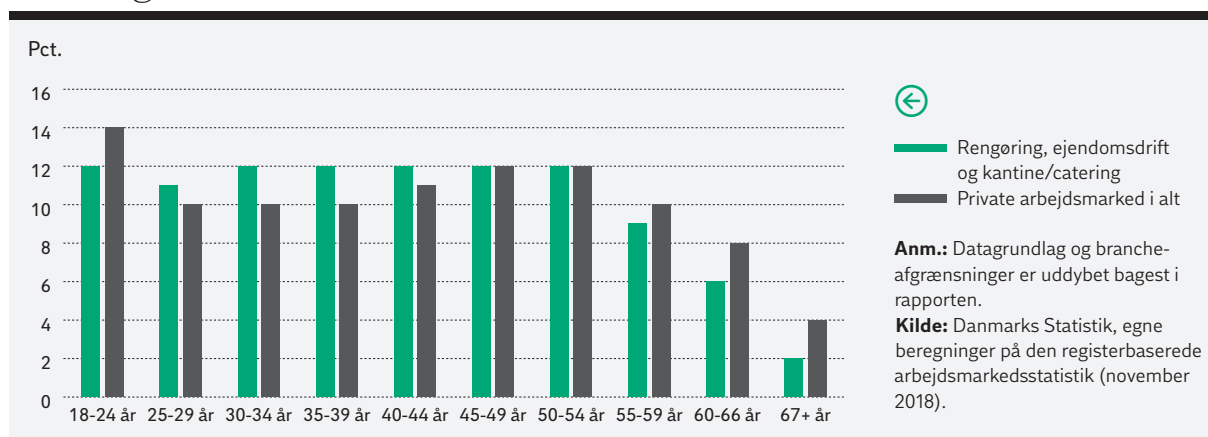
VIRKSOMHEDS- OG MEDARBEJDETSAMMENSÆTNING

Der ses en større andel af medarbejdere inden for rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering i aldersgrupperne under 50 år sammenlignet med hele det private arbejdsmarked. For alle medarbejdere i aldersgruppen 30–49 år ligger andelen i branchen 12 pct. sammenlignet med skiftende imellem værdier imellem 10 pct. og 12 pct. for hele den private sektor. Særligt de helt ældre aldersgrupper er i højere grad repræsenteret på hele det private arbejdsmarked sammenlignet med medarbejderne i rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering.

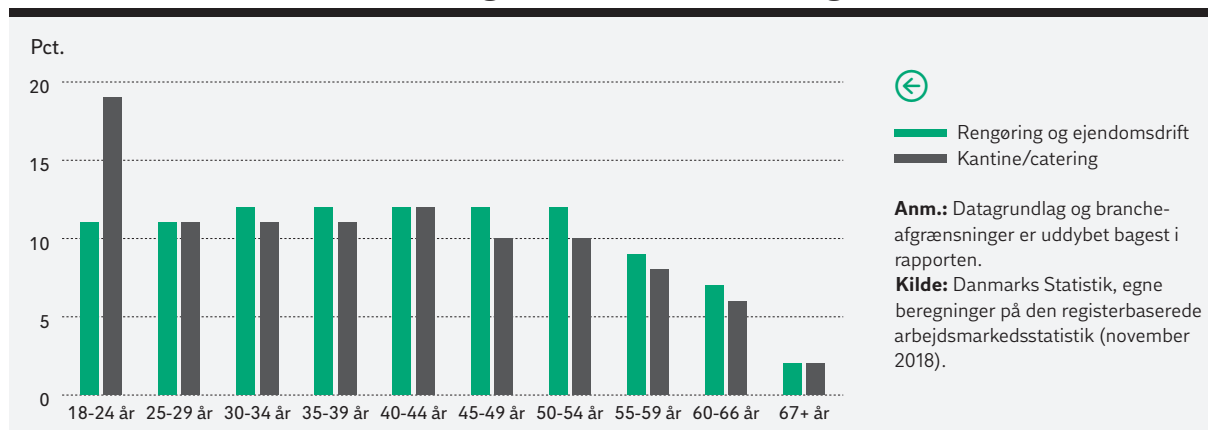
Særligt er andelen af aldersgruppen 18–24 årige værd at bemærke når rengøring og ejendomsdrift sammenlignes med kantine/catering. Her udgør de 18–24-årige i kantine/catering hele 19 pct. sammenlignet med 11 pct. i rengøring og ejendomsdrift.

Næsten hver femte medarbejder i virksomhederne under kantine/catering er altså i aldersgruppen 18–24 år. De mange helt unge medarbejder i kantine/catering omfatter bl.a. elever, som er i gang med en erhvervsuddannelse indenfor området.

Mange yngre medarbejdere i rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering

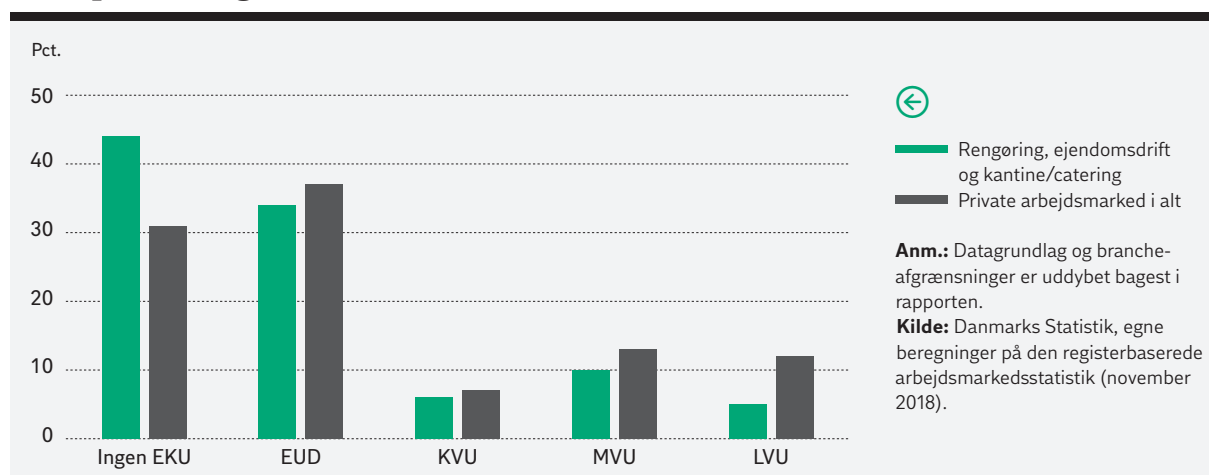
Markant flere af de helt unge i kantine/catering

Næsten 44 pct. af alle i branchen har ikke afsluttet en erhvervsgivende kompetence uddannelse, hvilket er hele 13 pct. point højere sammenlignet 31 pct. for alle beskæftigede i den private sektor. Sammenlignet med året før er der tale om stigning på 2 pct. point for medarbejderne i rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering, imens niveauet for hele den private sektor også lå på 31 pct. i 2018. Generelt set ligger niveauet for både korte, mellem og lange videregående uddannelser lavere end niveauet for hele den private sektor.

Resultaterne indikerer, at der er altså stor potentiale for efteruddannelse af medarbejderne i branchen. Her kunne erhvervsuddannelser som f. eks. erhvervsuddannelserne til rengørings- eller servicetekniker være meget relevant i denne branche. På DI Service hjemmeside giver vi dig et overblik over det brede udvalg af uddannelser målrettet servicebranchens medarbejdere, hvor du også kan læse mere om DI Services lærlingeindsats.

Forholdsvis mange medarbejdere i branchen uden en erhvervs-kompetencegivende uddannelse

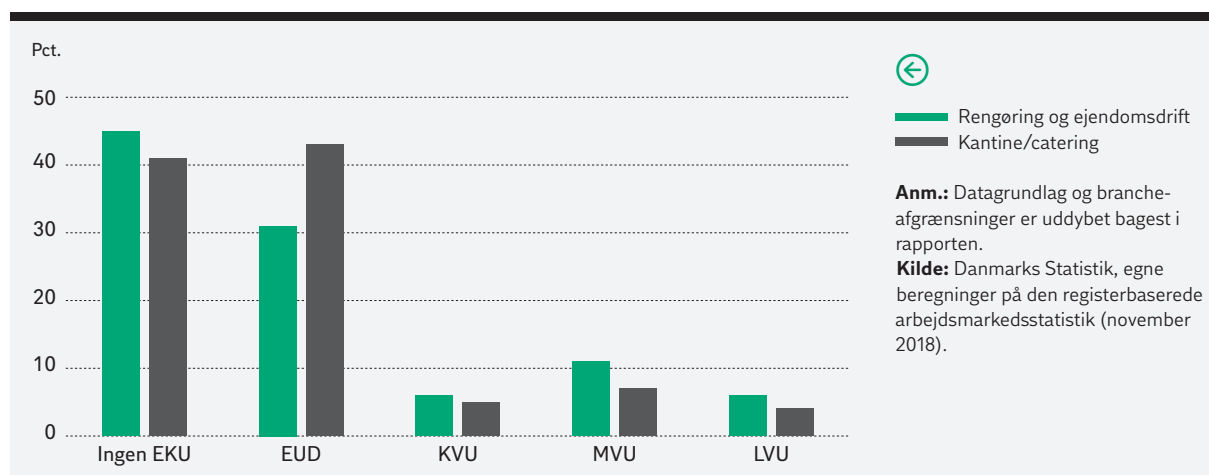

Endvidere er der en større andel af medarbejdere uden erhvervskompetencegivende uddannelse og erhvervsuddannelse i rengøring og ejendomsdrift end hos medarbejdere i kantine/catering, hvor det er henholdsvis 45 pct. og 41 pct. Dertil er der flere medarbejdere i kantine/catering-branchen med en erhvervsuddannelse, end der er i rengøring og ejendomsdrift. I kantine/catering har 43 pct. af medarbejderne en erhvervsuddannelse, imens kun 31 pct. af medarbejderne i rengøring og ejendomsdrift har afsluttet en erhvervsuddannelse.

Dog er der flere medarbejdere inden for rengøring og ejendomsdrift med en uddannelse på enten kort, mellem og videregående niveau, en der er på kantine/catering området.

Resultaterne indikerer, at der på trods af at være flest uden en erhvervskompetencegivende uddannelse i fagene rengøring og ejendomsdrift, stadig er en relativt høj andel med videregående uddannelser sammenlignet med kantine/catering-fagene. Dette var samme uddannelsesfordeling, der tegnede sig i årsrapporten for 2019.

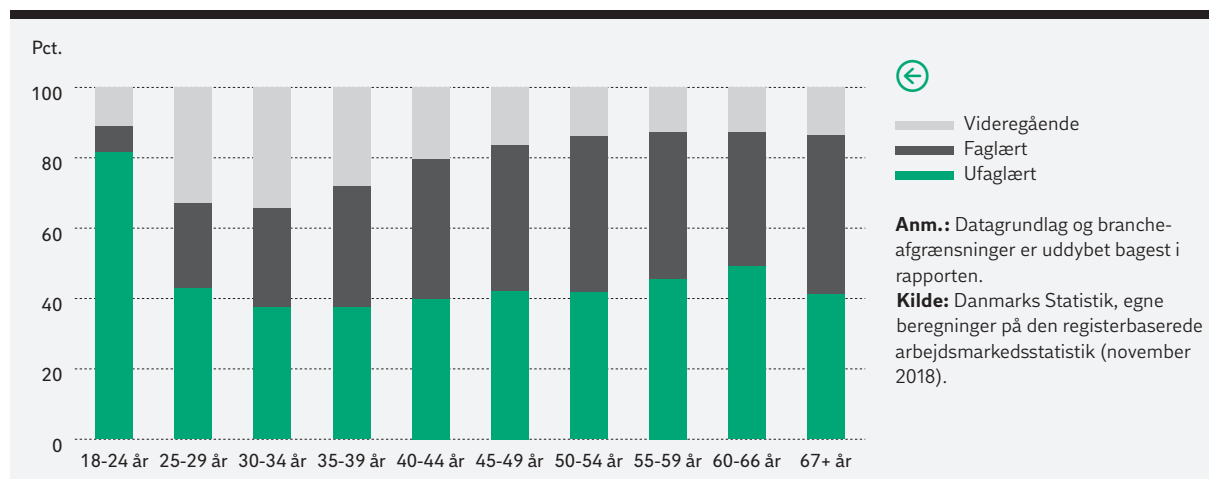
Markant flere uden uddannelse indenfor rengøring og ejendomsdrift end kantine/catering

Andelen af medarbejdere der har afsluttet en faglært uddannelse, falder jo yngre medarbejderne er. Hvor kun 24,2 pct. af de 25–29 årige har gennemført en faglært uddannelse, så har hele 44,4 pct. af de 50–54 årige afsluttet en faglært uddannelse. Imens tegner der sig et billede af, at de unge aldersgrupper i højere grad indehaver en uddannelse på videregående niveau. Hvor 32,9 pct. af de 25–29 årige har afsluttet en videregående uddannelse, så er niveauet kun 12,9 pct. for de 50–54 årige.

Resultaterne indikerer, at der i fremtiden i højere vil komme mangel på faglært arbejdskraft indenfor rengøring og ejendomsdrift samt kantine/catering. Dette billede ligger sig i tråd med den generelle tendens i Servicebranchen, som blev belyst i analysen ”Rekrutteringsudfordringer i Servicebranchen” udgivet af DI Service tidligere i år 2019. Analysen påviste, at man inden for de kommende 10 til 15 år vil miste medarbejdere med en teknisk og praktisk forståelse i Servicebranchen, imens flere og flere på arbejdsmarkedet tager en videregående uddannelse.

Markant færre faglærte i fremtidens servicebranche

LÆRLINGE OG ELEVER HOS SBA'S MEDLEMSVIRKSOMHEDER

Som med de øvrige tal i denne rapport, har verden pt. ændret sig mærkbart som følge af coronakrisen. I sekretariatet er vi klar over, at prioriteringer som at ansætte (flere) lærlinge og elever har måttet vige for andre mere presserende indsatser til håndtering af den krise vores medlemsvirksomheder i forskellig grad oplever. Vi har derfor lagt den opsøgende del af lærlingeindsatsen i bero indtil vi er på den anden anden side af corona. Men det skal ikke afholde os fra at afrapportere, hvordan det gik i 2019.

Mange faglærte går på pension i løbet af de næste 20 år og det modsvares ikke af en tilstrækkelig tilgang af faglært arbejdskraft. Derfor indgik den forrige regering og arbejdsmarkedets parter i 2016 en tre-partsaftale, der sætter som mål, at virksomheder i 2025 indgår 8-10.000 flere aftaler årligt med elever og lærlinge end de godt 34.000 aftaler, der blev indgået i 2016. En stigning på i alt 26 pct.

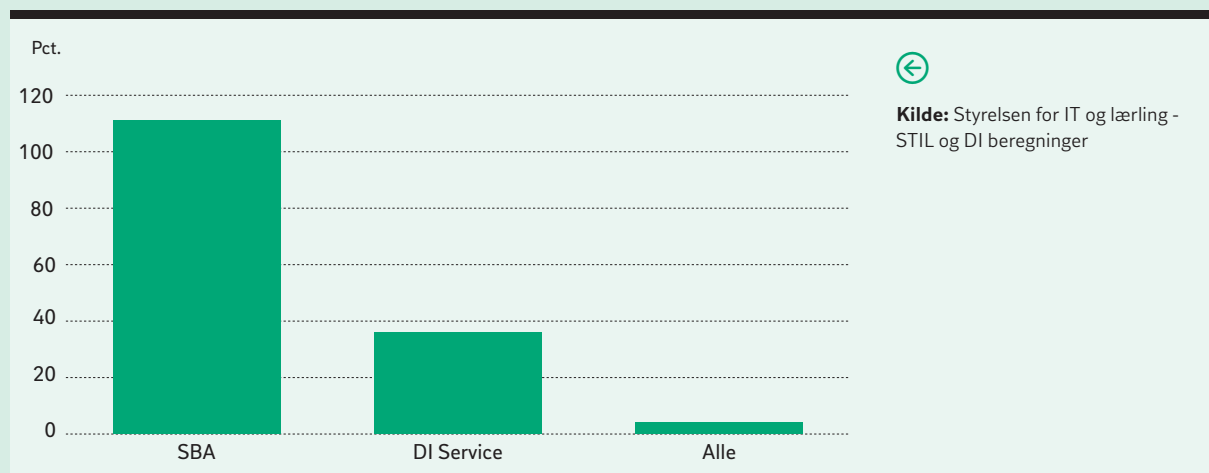
På den baggrund valgte DI Services bestyrelse i 2019 af afsætte ressourcer til en lærlingeindsats, der gør det nemmest muligt for DI Services og herunder SBA's medlemmer at komme i gang med at få (flere) elever og lærlinge.

Delmålet i trepartsaftalen for 2019 var 9 pct. stigning, og ser man på tværs af alle brancher blev kun knapt 4 pct. stigning realiseret i 2019. Men ser man isoleret på SBA's medlemsvirksomheder, så indgik de 111 pct. flere aftaler i 2019 end i 2016.

Der er altså grund til stor ros til SBA's medlemsvirksomheder.

Når det er sagt, skal det dog ikke glemmes, at servicebranchen lå og fortsat ligger langt under gennemsnittet for alle brancher, hvad angår andelen af elever og lærlinge pr. medarbejder. Vi glæder os derfor til at kunne arbejde videre på den gode udvikling, når vi er på den anden side af corona.

Stigning i indgåede aftaler med elever og lærlinge hos SBA, DI Service og på tværs af alle brancher fra 2016 til 2019

I hvilke fag uddanner SBA's medlemmer elever og lærlinge

I modsætning til mange andre brancher udmærker servicevirksomheder sig ved at beskæftige mange faggrupper. Det gør sig også gældende, når man ser hvilke fag de uddanner elever indenfor.

Udvikling i uddannelser blandt medlemmerne af SBA

	2016	2017	2018	2019
Uddannelser / Antal indgåede aftaler				
Elektriker	*	*	7	13
Gastronom	37	32	50	65
Kontoruddannelsen med specialer	8	5	8	8
Serviceassistent	28	18	58	68
VVS-energi	0	*	9	*
Murer	*	*	0	*
Data- og kommunikationsuddannelsen	*	*	*	*
Handelsuddannelse med specialer	0	*	0	*
Ernæringsassistent	5	7	*	7
Lager- og terminaluddannelsen	0	*	0	0
Træfagenes byggeuddannelse	*	*	5	5
Mediegrafiker	*	*	0	0
Bygningsmaler	*	*	*	*
Anlægsgartner	*	0	0	*
Ejendomsservicetekniker	*	8	*	*
Tjener	0	*	*	*
Snedker	0	*	*	0
Køletekniker	0	0	0	*
Bager og konditor	0	*	*	0
Kosmetiker	0	*	0	0
Receptionist	0	0	0	*
Total	87	90	150	184

ⓘ **Anm.:** * Angiver, at der er færre end fem indgåede aftaler.

Kilde: Styrelsen for it og Læring.

Som medlem af SBA kan du altid ringe eller skrive til vores lærlingekonsulent Camilla Sandfeld. Camilla kan både svare på de spørgsmål du ligger inde med, og hun yder konkret hjælp til at komme ordentligt i gang. F.eks. ved vi at det administrative kan være en udfordring, når man får sin første elev eller lærling. Grundet corona har vi sat den opsøgende virksomhed i lærlingeindsatsen på standby, men Camilla sidder klar ved telefon og mail og kommer gerne på besøg, når I er klar til det igen.

Få hjælp til arbejdet med elever og lærlinge

Kontakt chefkonsulent Camilla Sandfeld
 Telefon: 3377 3025
 Mail: casa@di.dk

MARKANT FLERE MEDARBEJDERE MED UDENLANDSK OPRINDELSE

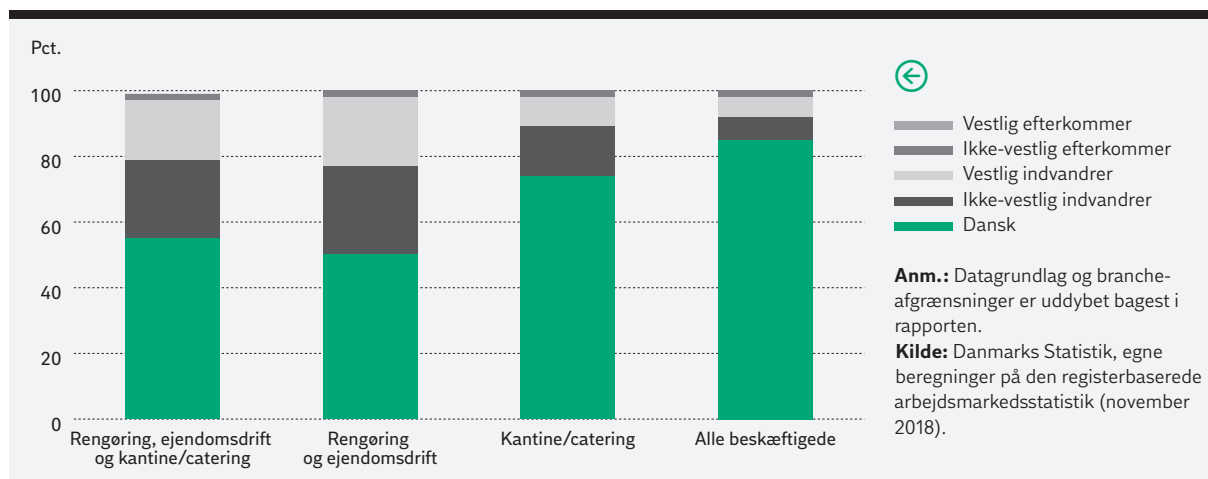
Af tabellen kan det aflæses, at hele 45 pct. af medarbejderne inden for rengøring og ejendomsdrift samt kantine/catering er af udenlandsk oprindelse, hvilket er en stigning på 5 pct. point sammenlignet med sidste år. For rengøring og ejendomsdrift er hver anden medarbejder af udenlandsk oprindelse, imens det for kantine/catering er 26 pct. af medarbejderne der er af udenlandsk oprindelse. Generelt er alle niveauer langt over niveauet for alle beskæftigede, hvor andelen af medarbejdere med udenlandsk oprindelse er 15 pct.

Kigger man nærmere på andelen af medarbejdere ikke-vestlige indvandrerbaggrund, så er niveauet også markant højere for både rengøring og ejendomsdrift og kantine/catering sammenlignet med hele alle beskæftigede i hele den private sektor. I rengøring og ejendomsdrift har næsten 27 pct. en ikke-vestlig indvandrerbaggrund, hvortil 21 pct. af medarbejderne har en vestlig indvandrerbaggrund. I kantine/catering-faget har 15 pct. en ikke-vestlig indvandrer baggrund, imens 9 pct. har en

vestlig indvandrer baggrund. Igen er disse niveauer medarbejdere med både vestlig og ikke vestlig baggrund langt over niveauet for hele den private beskæftigelse, som ligger på henholdsvis 7 pct. for medarbejdere med en ikke-vestlig indvandrerbaggrund og 6 pct. for medarbejdere med en vestlig indvandrer baggrund.

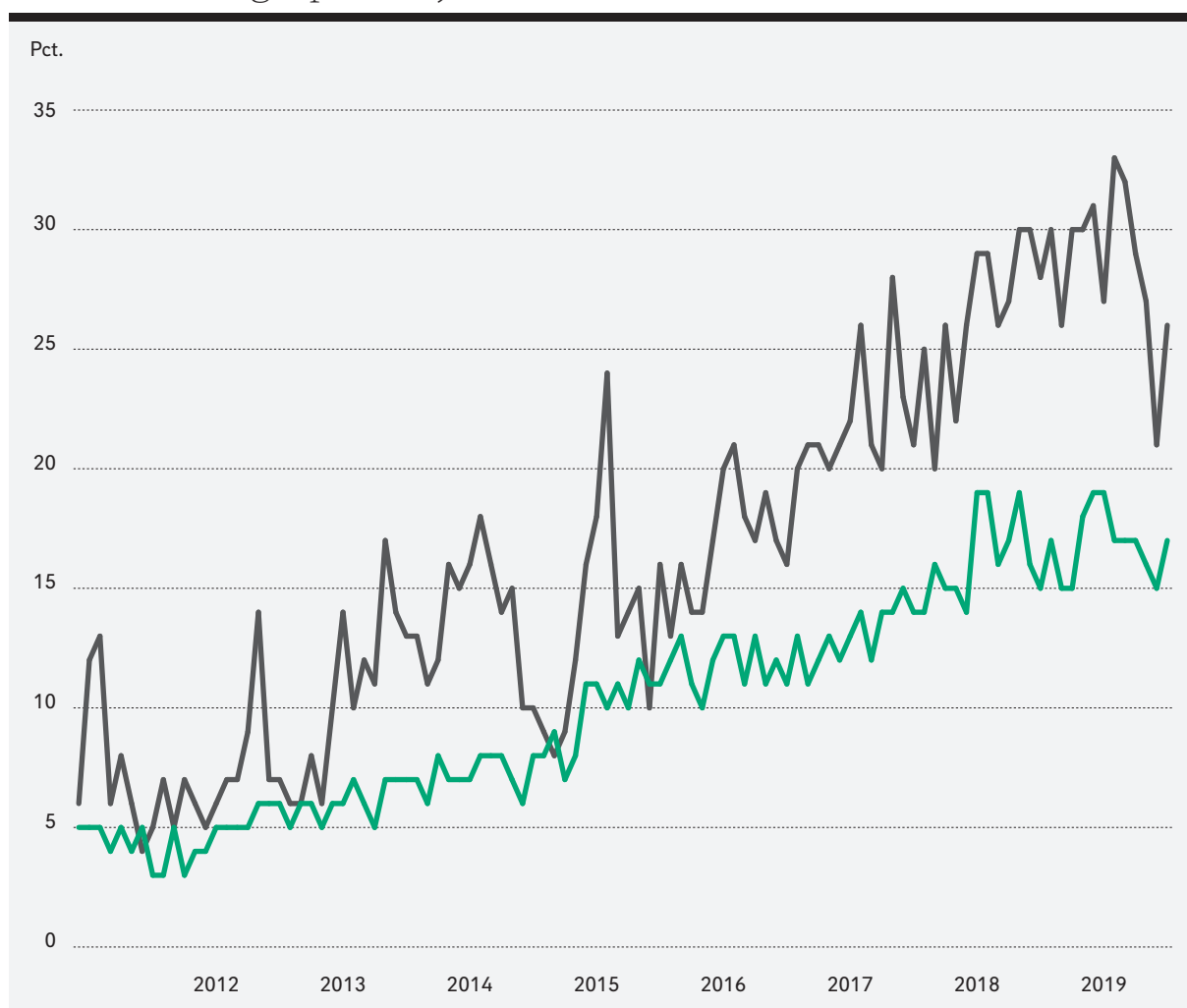
Resultaterne indikerer, at brancherne for kantine/catering og særligt rengøring og ejendomsdrift giver gode jobmuligheder for indvandrere i Danmark og deres efterkommere. Samtidig skal disse jobmuligheder også anses som et symbol på branchens vigtige funktion, som en branche der agerer frontløber for øget integrationen af folk med udenlandsk oprindelse på det danske arbejdsmarked. Slutteligt indikerer tallene ligeledes, hvor dybt afhængig hele branchen er indvandring fra både vestlige- og ikke vestlige lande for at skabe større vækst, og dermed flere jobs, til en allerede voksende service sektor i Danmark.

Markant flere medarbejdere med udenlandsk oprindelse i branchen sammenlignet med den private beskæftigelse

MANGEL PÅ ARBEJDSKRAFT ER EN VOKSENDE TRUSSEL I SERVICEBRANCHEN

Markant mangel på arbejdskraft i servicebranchen

Anm.: Datagrundlag og brancheafgrænsninger er uddybet bagest i rapporten. Opgørelsen viser andelen af virksomheder, der angiver, at arbejdskraftmangel udgør en produktionsbegrænsning.

Kilde: Danmarks Statistik (Konjunkturbarometer for serviceerhverv).

— Rengøring o.a.
operationel service
— Serviceerhverv i alt

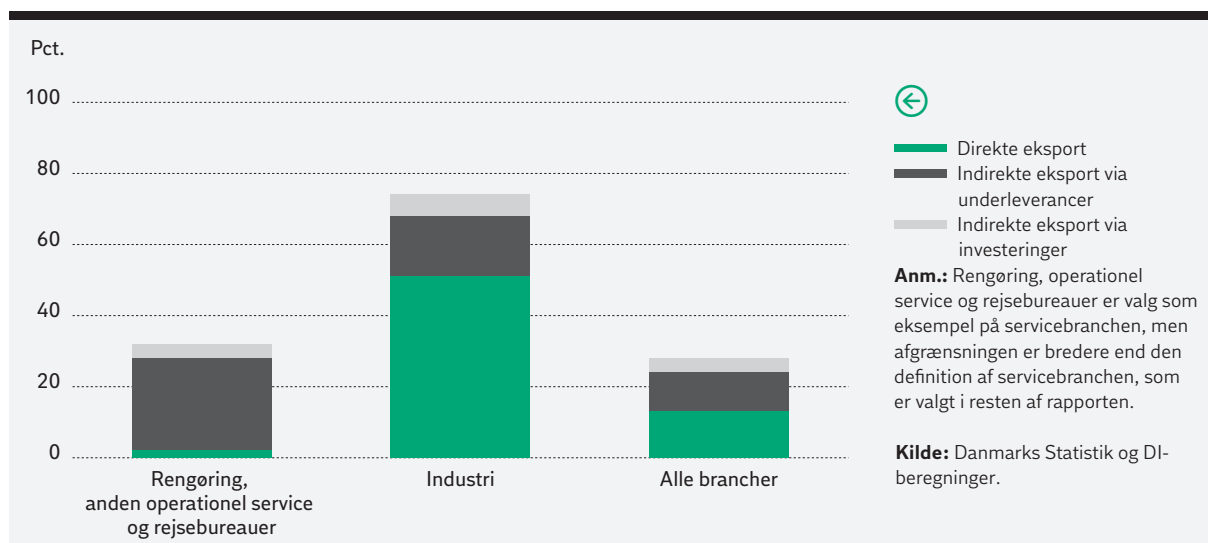
Selvom Servicebranchen udmærker sig ved at beskæftige flere og samtidig optage flere elever og lærlinge, så står branchen i den situation, at manglen på arbejdskraft i voksende grad udgør en trussel. Hvis vi ser på andelen af virksomheder indenfor rengøring og anden operationel service, der

angiver, at arbejdskraftmangel udgør en produktionsbegrænsning, er andelen i 2019 helt oppe på 30 pct. En temmelig høj andel sammenlignet med for eksempel andelen i 2015 på 9 pct., andelen i 2017 på 20 pct. og andelen i 2018 på 25 pct.

HVER TREDJE JOB I SERVICEBRANCHEN AFHÆNGER AF EKSPORT

Indirekte eksport har særligt betydning for beskæftigelsen i rengøring, operationel service og rejsebureauer

Direkte og indirekte beskæftigelse som følge af eksport, 2018 (pct.)

Danmark er en lille, åben økonomi, og eksporten har derfor stor betydning for væksten og jobskabelsen. I 2019 afhang 845.000 danske jobs af eksport. Dette er det højeste niveau nogensinde, og det har også betydning for servicebranchen, hvor hver tredje job er afhængig af eksport.

Virksomheder, der producerer varer, henter typisk en meget stor del af omsætningen på eksportmarkederne, men de fleste jobs skabt gennem eksport findes faktisk i servicebranchen.

Servicevirksomhederne har stor indirekte eksport gennem underleverancer til eksportvirksomheder. Det gælder eksempelvis særligt for rengøring og kantinedrift, som i stort omfang sælger deres produkter til industrien.

Servicevirksomhedernes rolle som underleverandør til eksportvirksomhederne betyder, at de også har afgørende betydning for eksportvirksomhedernes konkurrenceevne og deres evne til at hente flere nye ordrer på eksportmarkederne.

Eksportens betydning for beskæftigelse i Servicebranchen

Direkte og indirekte beskæftigelse som følge af eksport, 2018 (pct.)

	Direkte eksport	Indirekte eksport via underleverancer	Indirekte eksport via investeringer	Samlet eksportindhold
Rengøring, anden operationel service og rejsebureauer	2	26	4	32
Industri	51	17	6	74
Alle brancher	13	11	4	28

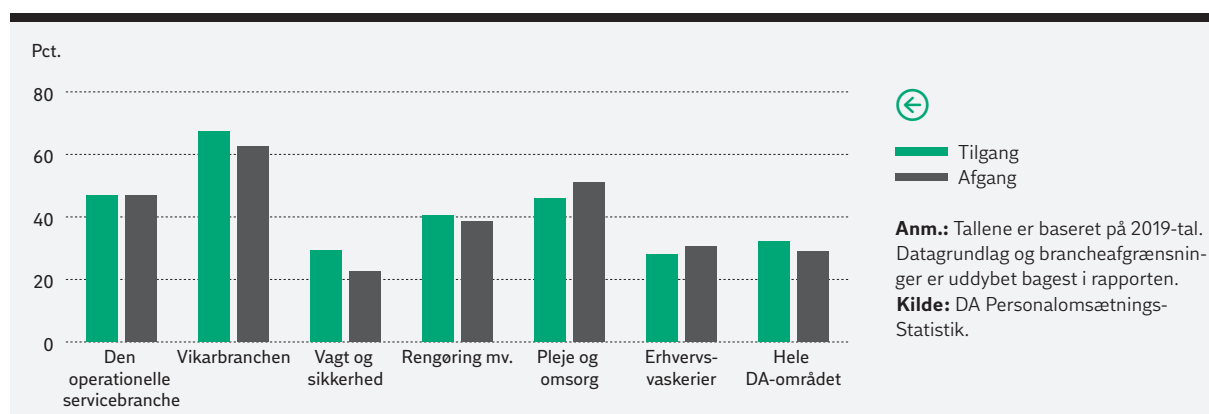
Anm.: Rengøring, operationel service og rejsebureauer er valgt som eksempel på servicebranchen, men afgrænsningen er bredere end den definition af servicebranchen, som er valgt i resten af rapporten.

Kilde: Danmarks Statistik og DI-beregninger

Der er inden for brancheområdet en højere personalesammensætning sammenlignet med hele DA/LO-området. Hvor 40,1 pct. af de ansatte i branchen tiltrådte en ny eller eksisterende stilling målt ud fra eksisterende stillinger i 2017, så forlod 36,8 pct. den stilling, som de i 2017 var beskæftiget i. Sammenlignet med hele DA/LO-området var tilgangen 31,9 pct., imens afgangen lød på 29,4 pct. for året 2018.

Sammenlignet med niveauet for branchens personaleomsætning i 2017, så har branchen oplevet stort set samme tilgang i nye eller eksisterende stillinger, imens der er sket en lille nedgang på 2 pct. point i afgangen fra branchen. Helt overordnet er dog tale om stort set uændrede forhold, hvis man sammenligner personaleomsætningen i 2018 med 2017.

Højere personalesammensætning sammenlignet med hele DA-området

OM PUBLIKATIONEN

KILDER

Publikationen er udarbejdet på baggrund af data fra Danmarks Statistik, Styrelsen for IT og lærling – STIL og DA's PersonaleomsætningsStatistik. En præcis kildehenvisning fremgår ved alle tabeller og figurer.

DEFINITIONER

I publikationen anvendes betegnelsen Den operationelle servicebranche, som i nogle af opgørelserne er opdelt yderligere i delområderne Vikarbranchen, Vagt- og sikkerhedsbranchen, Rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering, Pleje og omsorg, Erhvervsvaskerier samt Anden operationel service. Både den operationelle servicebranche og de nævnte delområder er afgrænset ud fra de mest detaljerede branchekoder i Dansk Branchekode 2007 (DB07). Afgrænsningen er følgende:

DEN OPERATIONELLE SERVICEBRANCHE:

RENGØRING, EJENDOMSDRIFT OG KANTINE/CATERING

Rengøring

- 81.21.00 – Almindelig rengøring i bygninger
- 81.22.10 – Vinduespolering
- 81.22.90 – Anden rengøring af bygninger og rengøring af erhvervslokaler
- 81.29.00 – Andre rengøringsydelse

Ejendomsdrift

- 81.10.00 – Kombinerede serviceydelser

Kantine/catering

- 56.21.00 – Event catering
- 56.29.00 – Anden restaurationsvirksomhed

VAGT- OG SIKKERHEDSBRANCHE

- 80.10.00 – Private vagt- og sikkerhedstjenester
- 80.20.00 – Serviceydelser i forbindelse med sikkerhedssystemer
- 80.30.00 – Overvågning

ERHVERVSVASKERIER

- 96.01.10 – Erhvervs- og institutionsvaskerier

VIKARBRANCHE

- 78.20.00 – Vikarbureauer

SUNDHED OG VELFÆRD

- 87.10.10 – Plejehjem o.l.
- 88.10.10 – Hjemmehjælp

Sundhed

- 86.10.00 – Hospitaler
- 86.90.10 – Sundhedspleje, hjemmesygepleje og jordemødre mv.
- 86.90.20 – Fysio- og ergoterapeuter
- 86.90.40 – Kiropraktorer
- 86.90.90 – Sundhedsvæsen i øvrigt i.a.n.

Social

- 87.20.10 – Døgninstitutioner for personer med psykiske handicap
- 87.20.20 – Behandlingshjem for stofmisbrugere og alkoholskadede
- 87.30.10 – Døgninstitutioner for personer med fysisk handicap
- 87.30.20 – Almene ældre- og handicapboliger o.l.
- 87.90.10 – Døgninstitutioner for børn og unge
- 87.90.90 – Andre former for institutionsophold
- 88.10.20 – Dagcentre mv.
- 88.10.30 – Revalideringsinstitutioner

Daginstitutioner

- 88.91.20 – Vuggestuer
- 88.91.30 – Børnehaver
- 88.91.50 – Aldersintegrerede institutioner

Flygtninge

- 88.99.20 – Flygtninge- og asylcentre

ANDEN OPERATIONEL SERVICE

43.13.00 – Funderingsundersøgelser	77.33.00 – Udlejning af kontormaskiner og -udstyr, computere og it-udstyr
43.39.00 – Anden bygningsfærdiggørelse	77.39.00 – Udlejning og leasing af andet materiel, udstyr og andre materielle aktiver i.a.n.
43.99.90 – Anden bygge- og anlægsvirksomhed, som kræver specialisering	78.10.00 – Arbejdsformidlingskontorer
52.10.00 – Oplagrings- og pakhusvirksomhed	78.30.00 – Anden personaleformidling
52.21.20 – Parkering og vejhjælp mv.	81.22.20 – Skorstensfejning
52.22.20 – Bugserings-, bjærgnings- og redningsvæsen mv.	82.11.00 – Kombinerede administrationsserviceydelser
53.10.00 – Posttjenester omfattet af forsyningspligten	82.19.00 – Fotokopiering, dokumentbehandling og anden specialiseret kontorservice
53.20.00 – Andre post- og kurertjenester	82.20.00 – Call centres virksomhed
68.32.10 – Administration af fast ejendom på kontraktbasis	82.92.00 – Pakkerier
71.12.40 – Geologiske undersøgelser og prospektering, landinspektører mv.	82.99.00 – Anden forretningsservice i.a.n.
71.20.10 – Kontrol af levnedsmidler	84.25.00 – Brandvæsen
71.20.20 – Teknisk afprøvning og kontrol	88.91.10 – Dagplejemødre
71.20.90 – Anden måling og teknisk analyse	88.91.40 – Skolefritidsordninger og fritidshjem
74.30.00 – Oversættelse og tolkning	88.91.60 – Fritids- og ungdomsklubber
77.12.00 – Udlejning og leasing af lastbiler	96.01.20 – Renserier, selvbetjeningsvaskerier mv.
77.32.00 – Udlejning og leasing af entreprenørmateriel	96.04.00 – Aktiviteter vedrørende fysisk velvære

---

I rapportens opgørelser af beskæftigelsen er den operationelle servicebranche og delområder yderligere afgrænset til alene at omfatte private virksomheder – for nogle få branchekoder tillader diskretionering dog ikke en sektoropdeling. I rapportens opgørelser af omsætningen er den opera-

tionelle servicebranche og delområder afgrænset til at omfatte momspligtige virksomheder. I rapportens opgørelse af personaleomsætningen er den operationelle servicebranche og delområder afgrænset til at omfatte virksomheder, der indberetter til DA's PersonaleomsætningsStatistik.

DI Service

DI Service er branchefællesskabet for DI virksomheder og foreninger, der beskæftiger sig med operationel service på Business-to-Business- og Business-to-Government-markederne. DI Service omfatter ligeledes andre virksomheder, hvor serviceydelser indgår som en væsentlig aktivitet. Det kan f. eks. være fremstillingsvirksomheder, der tilbyder installation, vedligehold eller andre services knyttet til deres produkter.

De fire foreninger i branchefællesskabet er henholdsvis Servicebranchens Arbejdsgiverforening (SBA), VikarBranchen, Vagt- & Sikkerhedsindustrien (VSI) og Brancheforeningen for Vask- og Tekstiludlejning (BVT). I tillæg til de fire foreninger har DI Service samlet sundheds- og velfærdsleverandørerne i en sektion – Dansk Sundhed og Velfærd (DSV) – der her varetager medlemmernes erhvervspolitiske og forretningsmæssige interesser.

DI Service varetager servicevirksomhedernes interesser og arbejder for at styrke de politisk bestemte rammer for branchen. Også indadtil over for DI's øvrige medlemskreds styrker branchefællesskabet relationerne mellem servicevirksomhederne, deres leverandører og kunder.

DI Service hjælper desuden medlemsvirksomheder med konkrete problemstillinger samt fremmer medlemmernes interesser og faglighed gennem deltagelse i netværk, erfagrupper, workshops og udvalg.

Se mere på service.di.dk

Servicebranchens arbejdsgiverforening – SBA

SBA organiserer langt den overvejende del af de virksomheder, der opererer inden for de brancher, der er behandlet i denne rapport.

SBA's medlemsvirksomheder beskæftiger sig med kantinedrift, facility service, skadeservice, ældreomsorg, ejendomsservice, rengøring, pasning af grønne områder og en række andre services.

SBA arbejder på at skabe de bedste rammer for foreningens medlemmer. Foreningen varetager medlemmernes erhvervspolitiske og branchemæssige interesser på såvel dansk som på europæisk niveau – gennem DI medlemskab af Business Europe. Endelig arbejder SBA aktivt med at højne branchens standard via "Servicenormen", som er en obligatorisk branchestandard.

SBA's medlemmer kan søge råd og vejledning i alle spørgsmål af arbejds- og ansættelsesretlig karakter. Foreningen tilbyder både telefonrådgivning, når der er forhold, du gerne vil have klarlagt, og komplet juridisk bistand, hvis en sag af arbejds- og ansættelsesretlig karakter skal i retten. SBA er en organisation under DI. Derfor kan alle SBA's medlemmer trække på DI's ekspertise inden for emner som arbejdsmarkedspolitik, personalejura, arbejdsmiljø, uddannelse, integration og internationalisering. Samtidig er medlemmer af SBA automatisk medlemmer af DI Service, der kan rådgive medlemmerne i alle erhvervs- og branchepolitiske spørgsmål. Sekretariatsfunktionerne for SBA varetages af DI Service.

KONTAKTPERSON: